

videre end hidindtil, saa at de i 15 Aars Alderen kunne være modne nok til at gaa over i Ungdomsskolen. — Den Klasse, som der er talt om, at Realskolen skal have Lov til at beholde, agter jeg ikke at udtale mig om i Øjeblikket; jeg mener, det maa helst gemmes, til Udvalget bliver nedsat. Der er nemlig noget, jeg ikke rigtig kan blive klog paa, og det er dette: skal der aflægges en Prøve i 15 Aars Alderen ved den egentlige Mellemskoles Afslutning af sit Undervisningskursus, og saa en Prøve igen efter et Aars Forløb, dersom denne Klasse holdes vedlige? Og hvad skal i saa Fald denne sidste Prøve gaa ud paa? Der behøver jo ikke at være nogen Fare derved, men jeg er ikke rigtig klar paa, i hvilket Forhold de to Prøver komme til at staa til hinanden. Vi have tidligere haft noget, vi kaldte den lille Præliminæreksamen, men den ere vi komne bort fra. Kan nu den Prøve, som aflægges ved Udgangen af Mellemskolen i 15 Aars Alderen, betragtes som den lille Præliminæreksamen, der kommer igen, og den Prøve, som aflægges Aaret efter, som den egentlige almindelige Forberedelseseksamen? Lovforslaget lyder paa, at almindelig Forberedelseseksamen tages ved Udgangen af Mellemskolen, altsaa i 15 Aars Alderen, og saa er der jo ikke nogen Fare derved — de, der saa ville have en videre Undervisning, maa selvfølgelig have Lov til at gaa videre. En gammel afdød Skolemand i Danmark, Grundtvig, udtalte en Gang i en Sang, at noget af det, vi trængte haardst til i Danmark, er de danske Skoler splinterny. Det gjorde den Gang stort Indtryk paa mig. Da raabte man paa, at den lærde Skole var den sorte Skole, der var noget sort over den, og at den stod det danske Folkeliv fremmed, var for mig en afgjort Sag. Den ny, saakaldte Folkehøjskole har vel udviklet sig paa en Maade, som Grundtvig ikke har tænkt sig, men det Maal, han drømte om, er hidtil ikke naaet, og disse „danske Skoler splinterny“ ville heller ikke komme med dette Lovforslag. Men det er for mig en afgjort Sag, at Folkehøjskolen vil vinde indirekte frem til Sejrr, hvis dette Lovforslag vedtages. Det bliver ikke splinterny Skoler, det bliver de gamle Skoler, men Formen bliver dog en

anden, og den gaar i Retning af det danske, dansk Sprog, dansk Historie og dansk Kultur i det hele, og det er en meget stor Forandring. Altsaa det, der forvoldte den sidste ærede Taler hans store Betænkelighed og Uro ved den højere Afdeling, Ungdomsskolen, det er netop det, der tiltaler mig mere, fordi jeg tror, at den ny historiske Retning, som derigennem indføres, vil bidrage overmaade meget til, at en Del af „det sorte“ kan gaa af den lærde Skole. Det er jo ikke vor Mening, at vi foragte Kundskab, Oplysning og Lærdom, men det sorte, mørke, afsluttede, folkefjendske, det for Folkeundervisningen i Folkeskolen og den private Skole fremmede, som der har været ved den lærde Undervisning i Danmark, kan dog svinde noget bort. Derfor er det, at jeg med Glæde hilser Lovforslaget, og derfor var det, jeg havde Lyst til at anbefale det.

Reedtz-Thott: Det har været ganske interessant at høre de to foregaaende Talere begge til en Begyndelse udtrykke en Ængstelse for, at vi nu skulle have en Enhedsskole, men efterhaanden som de udvikle deres Anskuelse, viste det sig, at de begge vare blevne beroligede, om end ganske vist i forskellig Grad. Det ærede 2det kongevalgte Medlem (Goos) er endnu betænkelig ved det Skær af Enhedsskole, som svæver over dette Lovforslag, selv om han indrømmer, at i selve Lovforslaget er der ikke saa meget tilbage af det. Den ærede Taler, som nu satte sig, er derimod ganske beroliget i sin Frygt, der gjaldt Folkeskolen, paa Grund af den Enhedsskole, som han havde hørt Tale om, at vi nu skulde lyksaliggøres med. Se, det er jo egentlig ganske naturligt alt sammen, thi det, som skal ske ved dette Lovforslag, er, som ogsaa den højtærede Minister sagde, slet ikke at indføre en Enhedsskole, men til en vis Grad at jævne Vejen for en mulig Enhedsskole, som en Gang efter Generationer kan komme.

Det, som Lovforslaget gaar ud paa, er egentlig i det væsentlige en Udvikling af den Form for den højere Skole, som blev grundet i 1871. Ved den Ordning af Skolevæsenet, der da blev truffen, var der temmelig store Mangler. Allerede den Gang blev der fra alle Sider klaget meget